

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 146 (3308) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Mussolini nagy beszédben világította meg Olaszország háborús helyzetét és kilátásait

Rómát a partraszállás is fenyegetheti az ostiai tengerpartról. Mindkét részről megtörtént az előkészület a földközítengeri csata újabb szakaszához

Sikorszky tábournok életétvesztette

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: A fasiszta párt igazgatóságának a Venezia palotában tartott ülésén a Duce beszédet mondott, amelyben utalt a fasiszta párt bejegyzett tagjainak nagy számára, majd hozzáfűzte, hogy Olaszországról álhíreket terjesztettek, amelyekkel nem is érdemes foglalkozni. Az ellenséggel szemben nem a polémia van helyén, hanem az ágyuszó. A legjobb polémia a fegyverek szava. Azután a fasiszta direktorium határozatának arról a részéről szólt, amely szigorú intézkedéseket követel azok ellen, akik a nép erkölcsi és anyagi egységét gyengítik. Az olasz nép csodálatos példáját adta állhatatosságának és áldozatkészségének. A legutóbbi kölcsönt csaknem teljesen kisjegyzők teremtették elő. Egyik városunkról eddig hamis hírek terjedtek el és most ez a város csodálatosan viselkedik. Nápoly ez a város, amely 73 bombázással dacolt. Vannak negatív elemek is, hiszen nem különös, hogy egy 46 milliós népben esetleg van százezer egyén, akik gyengék és ellenkeznek.

A Duce ezután a fasiszta direktorium határozatának arról a részéről szólt, amely szigorú fegyelmet követel az ipari termelés érdekében. A párt határozatának az állami közgazgatásra vonatkozó részével foglalkozva, megjegyezte, hogy nem szabad Olaszországban a bürokráciát bunbakká tenni, ha az ügyek nem mennek tökéletesen. Nem lehet bürokratának nevezni azt a 150.000 vasutat, 30.000 kishivatalnokot, tanítót és egyéb hivatalnokot, tanítót és egyéb hivatalnokot, mert szerinte csak akkor lehet szó bürokráciáról, ha ezek a csoportok valamilyen módon belölyást tudnak gyakorolni az állam politikai és gazdasági irányaira. Csak ilyen értelemben beszélhet igazi bürokráciáról. A legutóbbi minisztertanácsban megszavazott törvény megerősíti, hogy a miniszterek elmozdítását állásukból a nem megfelelő tisztviselőket. A zügypiac minden eszközei való letöréséről szólt ezután. Megjegyezte, hogy a zügypiacot ma már erősen üldözik és még drákóibbak lesznek az ellenintézkedések. A zügypiac leküzdésének két oldala van: az egyik a pozitív, a másik a negatív. A kötelező munkaszolgálatról hangsúlyozta, hogy a nemzet minden emberének a munkarejét igénybe kell venni. Azok a lépések, amelyeket eddig tettek,

több-kevesebb eredménnyel jártak. Az országnak szüksége van minden férfi és minden nő egész energiájára. Azok a munkabeszüntetések, amelyek március havában fordultak elő, szörvényszerűek voltak és gazdasági kérdések miatt keletkeztek. A munkásosztály egyvonalban áll a nemzet többi részével. A munkások hamarosan meggyőződnek arról, hogy valóban a fasiszta kormányzat tevel meg legjobban az egész világos a munkások érdekeinek.

A Duce az ifjuság kérdéseivel kapcsolatban kijelentette, hogy minden fenntartás nélkül elfogadja azt az elvet, hogy a fiatalságnak helyet kell biztosítani. Azoknak a fiataloknak kell helyet biztosítani, akik szellemi képességeik alapján megérdemlik. A párt minden tagjának fel kell ismerni, hogy a mostani háboruban nincs választás és tolytatni kell a győzelemig. Szilárdan hiszi, hogy Olaszország tengelybajtársaival együtt győzni fog, vagy pedig rettenetes béke következik. A kételkedő embereknek azt kell mondani, hogy a háboru olyan eseményeket hozott és hoz, amelyeket nem láthattak előre. Az ellenség tulságosan sokat hangoztatja, hogy be kell törni a kontinensre. Ezt meg is kell kísérelni, mert különben vereséget szenvednek, mielőtt harcoltak volna. Ez a kártya nem olyan, hogy megegyeszer ki lehessen játszani. Különben is meg

kell különböztetni a partraszállást a behatolást és az előzölést. Az ellenségnek, hogyha ez a kísérlete meg-hiusul, nem lesz több kijátszani való kártyája, hogy a hármasszövetség hatalmait legyőzze. Aki csak az epizódokat nézi, rosszul ítéli meg a háboru fejleményeit. Az olasz nép ma már tudja, hogy élethalálharcról van szó. Ha az ellenség megkísérli a partraszállást, oda kell szegezni a tengerparthoz. A fasisztáknak ma az a kötelességük, hogy megrendíthetetlen elhatározottsággal végezzék kötelességüket. A fasiszta párt felkészül arra, hogy a mostani sorsdöntő időkben megfelelően hivatásának. Csak a győzelem biztosíthatja az ország leg-szentebb érdekeit, csak az adhatja meg a szükséges nyugalmat és lehetőséget a történelmi szerep betöltésére. Ami a felelősség kérdését illeti, a felelősséget teljes egészében vállalja. Egy napon majd ki fogja mutatni, hogy a háboru elkerülhetetlen volt, ha csak nem akart volna az ország öngyilkosságát elkövetni, vagy nem akarta volna magát örökre kitörölni azoknak a nemzeteknek sorából, amelyek méltók a történelmi szerepre. Az olasz nép erkölcsi ereje érintetlen — mondotta a Duce beszéde végén. — Ellenségeink azt hitték, hogy három hónap után térdrekenyszerítenek bennünket és most három év után is szilárdan állunk.

Róma felkészült a légitámadásokra

Róma. (Bud. Tud.): Az olasz főváros előkészült az angolok által beharangozott légitámadásokra. A műemlékeket védőburokkal látták el. Az olasz fővárosban úgy vélik, hogy Róma nemcsak légitámadásnak van kitéve, hanem partraszállástól és fenyegetve lehet az ostiai tengerpartról.

Lisszabon. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint az angol híroroda jelenti, Sikorszky, a lengyel menekült kormány elnöke életét vesztette.

Milano. (Bud. Tud.): Az olasz légierő lapja heti beszámolójában megállapítja, hogy a Földközi tenger vidékén mindkét részről megtették az előkészületeket a hadműveletek következő szakaszára. A német és olasz felderítők nagy hajógyűlékezeseket figyeltek meg, amelyeket állandóan bombáznak. A bombázások főcélja Pantelleria, Bizerta és Bone kikötője.

Laval szerint a német véderő legyőzhetetlen

Páris. (Interinf.): A Die Parisien című lap vezető helyen foglalkozik Laval miniszterelnöknek a francia sajtó vezetői előtt tett nyilatkozatával. Laval annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a német véderő legyőzhetetlen. A német hadsereget nem lehet legyőzni és Európa védett minden kívül-

ről jövő erővel szemben. Anglia, Amerika és a degalleisták szövetsége Németországot nem fogja térdrekenyszeríteni. Petain tábornagy és ő nem akarják, hogy Franciaország újból hadszíntérré váljon. Egyetlen gondja Franciaországot megvédeni, megóvni a veszélyektől.

Ankara. (MTI.) A Vatan című lap vezető cikkben elemzi Szaradzoglu török miniszterelnök nyilatkozatát. Különösen kiemeli azt a kijelentését, hogy Törökország nem kér helyet életterének határain kívül, továbbá azt, hogy a miniszterelnök arra a kérdésre: Kíván-e Törökország szerepet játszani a háború után egy balkáni konföderációban? — határozott igennel válaszolt. A cikkirő hangsúlyozza, hogy a török államvezető célja Törökország nyugatosítása. Minél tovább halad ezen az úton Törökország, annál fokozottabb mértékben lehet a nyugalom biztosító tényezője.

Török vélemény szerint hosszú háborúval kell számolni

Ankara. (MTI.): A török sajtó foglalkozik a háború előrelátható tartamának kérdésével. Valamennyi lap megállapítja, hogy a háború még hosszú ideig tarthat. Az Aksam című lapban Adak képviselő kifejti, hogy ez év elején úgy látszott, hogy a nyáron öldöklő küzdelemre kerül sor Németország és Oroszország között. Az egyik, vagy másik fél legyőzése közelebb hozta volna a háború a békéhez. Tekintettel azokra a veszteségekre, amelyeket ép a német-szovjet háború évfordulóján hoztak nyilvánosságra, egyik fél sem tud támadást indítani. A szovjet erőiesen sürgeti a második arcvonalat. A szövetségesek inváziója legalább akkora áldozatot követelne, mint amennyit az oroszok szenvedtek két év alatt. Biztos, hogy hosszú háborúval kell számolni — írja a török lap — amely Európát a rombadőléssel fenyegeti.

Antonescu olaszországi látogatása

Róma. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Antonescu Mihály helyettes román miniszterelnök június 29-én Olaszországba érkezett. Velencében találkozott Basitanini külügyi államtitkárral, aki elkísérte Rocca del Caminátába, ahol a Duceval folytatott július 1-én tanácskozásokat. A tanácskozás során megvitaták az általános helyzetet, valamint a két országot érintő kérdéseket. Antonescu Rómában kihallgatáson jelent meg a piemonti hercegnél, majd magánkihallgatáson a Szentatyánál. Július 3-án az olasz király és császár fogadta. Délután visszautazott Bukarestbe.

Kállay Miklós miniszterelnök, Antal István nemzetvédelmi propagandaügyi és Szinyei Merse Jenő közoktatásügyi miniszter nagyfontosságú kijelentéseket tett Nyiregyházán

Meg kell erősíteni a magyarságot gazdasági, erkölcsi tekintetben egyaránt, főként azonban a szaporodás és expanzív erő vonalán

Nyiregyháza. (MTI.) Kállay Miklós miniszterelnök nyiregyházi tartózkodása során vasárnap a vármegyei házában tartott rendkívüli közgyűlés után résztvett a MÉP Szabolcs megyei választmányának ülésén. Vitéz Jékey Ferenc főispán megnyitotta után a miniszterelnök szólalt fel. Mindenekelőtt azokról a bensőséges érzésekről szólt, amelyeket a hazatérés váltott ki a lelkéből. A bizalom kérdéséről szólva kijelentette, hogy anélkül nem lehet kormányozni és mint Szegeden is mondotta, ez alkalommal is hangsúlyozza a bizalom, a hit, az önérték, az elhivatottság és halhatatlanság tudata az, ami nemzetünket fenntarthatja.

A kül- és belpolitikai kérdésekről már régebben a gazdasági problémákról pedig Szegeden nyilatkozott. Ehhez semmi hozzátenni, vagy elvonnivalója nincsen.

Az egybegyűlték nagy lelkesedés-

Nekünk főként a zsidó szellemiség ellen kell harcolnunk — mondotta dr. Antal István miniszter

Ismertette a zsidókérdés megoldása során az elmúlt évek során kifejtett törvényhozói és kormányzati munkát. Az egyik legnagyobb teljesítmény a zsidó földkérdés teljes megoldása, amellyel több milliárd pengő értékű földet juttattak arra érdemes, tulnyomórészt kicsi földművesek kezébe. Nekünk főként a zsidó szellemiség ellen kell harcolni — mondotta. Fel kell venni a küzdelmet az önzés, a haszonlesés, a munkanélküli gyors meggazdagodás szelleme ellen. Ezt a célt nem lehet egyedül jogszabályokkal elérni. Szükséges a nemzet egységes állásfoglalása is.

A miniszter beszéde után a véget ért választmányi ülés résztvevői egytálételes közebeden vettek részt. Délután a vármegyei háza nagytermében résztvettek a Szatmár, Bihar, Hajdu és Szabolcs vármegyei iskolán kívüli népoktatók részére rendezett tanfolyam záróülésén, amelyen Kállay Miklós miniszterelnök is felszólt.

Meggyőződésem — mondotta, — hogy ma többet tanítanak az iskolában, mint ahogyan a mi időnkben volt. Meggyőződésem az is, hogy a mai tanítói és tanári kar képesség tekintetében felülmúlja az én fiatal-

Mit kell tudni a cséplésről?

A MTI jelenti: A gazdának gabonatermesztés jó gazda gondosságával kell ki-csépléltetni. A gabonát csak cséplőgéppel szabad csépléltetni. A cséplőgép vezetője csak akkor kezdheti el a cséplést, ha a gazda neki bemutatja a gazdakönyvét. Más esetben csak a községi előjáróság írásbeli engedélye alapján végezhet cséplést a cséplőgép vezetője.

A közellátási miniszter a cséplést nyílt parancsokkal elátott közegeivel a közellátási felügyelőség útján ellenőrizte. Az

ellenőrzés arra irányul, hogy a cséplésnél gondosan betartsák a rendelkezéseket, mind a gazda, mind a cséplőgép vezetője, továbbá, hogy a cséplőgép vezetője eleget tette a gazdakönyv és a nyomtatványok kitöltésnek. Ha az ellenőrök bármilyen szabálytalanságot állapítanak meg, a cséplés azonnal beszüntethető. Az ellenőrzést végző közeg jelentése alapján a közellátási kormánybiztos a cséplőgép vezetőjét a csépléstől eltilthatja, vagy költségre cséplési ellenőrt rendelhet ki.

lene tölteni. Azt látom, hogy amikor az utolsó fiú és leány elhagyja az iskola kapuit, sokan elfelejtkeznek hivatásukról. Arra kérem a magyar tanítói és tanári kar mindegyik tagját, egyikük se adja fel nemzetnevelő hivatását. Sugározzák az elhivatottság és nevelői kar minden egyes tagjából. A tanítói kar és a tanári testület minden tagjának rá kell ébredni az elhivatottságra. Az iskolán kívüli népműveléssel nagy feladatot teljesítünk, de az nemcsak továbbképző tanfolyam legyen, hanem a magyarság örök szellemének iskolán kívüli fejlesztése a magyar népben. Csak abból az ifjúságból lesz új generáció, amely öreg napjaiban is szívesen emlékezik vissza tanáraira, akik őket az életre elindították.

Ezután Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter szólalt fel. Hangsúlyozta, hogy milyen nagy fontossága van a hagyományokat tisztelő, nagy nemzeti célkitűzésekben egységes közfelfogásra. A miniszter beszéde után az ünnepség a Himnusz elnéklésével ért véget. Kállay Miklósné az ünnepség alatt fogadta a nyiregyházi hadiözvegyeket, majd meglátogatta a vöröskereszt gyűjtő és elosztó állomását és a hadikórházakat. Később két hadirokkant otthonát kereste fel.

Kedvező megoldást nyert az agrártelkek ügye

Nagyváradon kétezer telektulajdonos ügye kerül nyugvópontra

Nagyvárad, július 5. Ismételten beszámoltunk a kiosztott agrár-telek tulajdonosi részéről megindult akcióról, melynek célja volt, hogy a kormány tegye lehetővé a kiosztott agrártelkek telekkönyvi átírását vevők részére és erre kölcsönök is legyenek kaphatók.

Az akció kezdeményezői Jelinek Géza ny. városi főszámvéveő és dr. Selmeczy János ügyvéd voltak. Jelinek Géza ily irányú indítványt nyújtott be Nagyvárad város tanácsához és a Nagyvárad Házulajdonosok Szövetségéhez, dr. Selmeczy János ügyvéd pedig a Nagyvárad Ügyvédi Kamarához, melynek következtében a Nagyvárad Ügy-

védi Kamara a közgyűlés határozatából felíratot intézett a kormányhoz. Körülbelül 2000 házhelytulajdonos nagy érelmé volt, hogy a megvett és kifizetett telket vagy házat nem tudták nevükre íratni.

Ez az akció végre eredményre is vezetett, mert a Budapesti Közlöny július 3-án megjelent 145. száma közli a M. Kir. Miniszter 3710—1943. M. E. számú rendeletét.

Tekintettel arra, hogy Nagyváradon 2000 kiosztott telek- és háztulajdonost érdekelnek a rendelet intézkedései, részletesebben ismertetjük azt. Külön intézkedés van azokra a telkekre, amelyek eddig beépítve nem lettek és külön intézkedést tartalmaz a rendelet azon telkekre, amelyekben időközben házak épültek. Amelyik telken annak tulajdonosa a mai napig nem építkezett, a telek a rendelet első szakasza szerint tehermentesen a Magyar Államkincstár szál át.

A M. Kir. Államkincstár azonban megtérítést ad az ilyen tulajdonjogot elvesztett telektulajdonosoknak. A kiosztott házhelyen építkezést eszközölt, vagy pedig a telket volt tulajdonosától a reáépített házzal együtt vette meg, az köteles egy erre a célra létesített a kisajátítást szenvedők kártalanítási alapjá-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Dr. Kovács István.
BELVÁROSI: Rácsnélküli börtön.
CASINO: Alkalom.
KORONA: Süt a nap.

ha" befizetni azt a különbözetet, amely a házhelyül megezerzett ingatlan kataszteri tiszta jövedelmének 60-szorosa szorzata és aközött az összeg között van, melyet a házhely vételára fejében való sággal kifizetett.

A rendelet 4. szakasza még azt is ki-mondja, hogy ha a telek nagyobb érték-ket képvisel, mint a kataszteri tiszta jövedelem 60-szorosa, ebben az esetben — ami főleg városi kisajátított telkek-re vonatkozik — a földművelésügyi miniszterium fogja megállapítani azt az összeget, amelyet a kártérítési alapha befizetni kell.

Az 5. szakasz szerint azonban az a háztulajdonos, aki ingatlanát 1939 március 15-e előtt szerezte és tulajdonjogát a telekkönyvbe bekebelezte és igazolja, hogy az általa fizetett vételárnál a ház értéke a jogügylet megkötése alkal-mával a valóságnak megfelelt, nem tartozik telke után a kártalanítási alapha befizetést eszközölni. A rendelet 2. szakasza megengedi, hogy az olyan telektulajdonos, akinek telkén ház épült, ezen ingatlanát eladhassa, vagy pedig ingatlanára kölcsönt vehessen fel, ami eddig tiltva volt. Az ingatlan eladásá-hoz azonban hatósági hozzájárulás szük-sége, amelynek kapcsán igazolandó, hogy a telekért kívánt kártalanítási ösz-szeg kiegyenlített nyert.

A háztelekre vonatkozó adásvételi szerződés jóváhagyása a földművelés-ügyi miniszteriumot illeti. A földművelésügyi miniszteriumot megilleti a bemutatott szerződésekre vonatkozó elővá-éarlási jog. A rendelet szerint az agrár-házhelyeken épült házakra kölcsön csak a földművelésügyi miniszterium jóvá-hagyásával vehető fel.

A rendelethöz kivethető, hogy az állam tulajdonába került üres telkeket az állam hadviselteknek, tűzharcosoknak, ökögyermekes családapáknak, stb. szán-dékozik olcsó áron és kedvező fizetési feltételek mellett juttatni, mert a rendelet 10. szakasza szerint a vételkor az illető a telek vételárának csupán 20 százalékat lesz köteles a birtokbavétel előtt lefizetni, míg a hátralék legfeljebb 10 év alatt évi 3 százalékkal letörlesztendő.

Örvendetesnek mondható és szükséges volt a rendelet kibocsátása, hogy végre nyugvópontra jusson a kiosztott házhelyek és azokon épült lakoházak sorsa és jövője.

Előkelő olasz vendégek érkeztek Budapestre az olasz-magyar kulturális találkozóra. A MTI jelenti: Paiani egyetemi tanár, az olasz főiskola diákvezére a római iskolaüggyek központi felügyelőjének és 7 tagú küldöttség kíséretében Budapestre érkezett a negyedik olasz-magyar kulturális találkozóra. Ugyancsak Budapestre érkezett a japán főiskolai szervek európai fődélegátusa.

Felhívás. Az állami polgári leányiskola igazgatója kéri özvegy Fazekas László-nét, hogy szerdán délelőtt 10 órakor jelentkezék az iskola irodájában.

Hirtelen meghalt Cunningham, az ausztráliai szenátus elnöke. Amszterdamból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Cunningham szenátor, az ausztráliai szenátus elnöke, az angol hirszolgálat canberra-i jelentése szerint szívizélhűdésben ihunyt.

Minden pillanatban számolni lehet a bolsevista támadás megindulásával

Szilárdan áll a német gyűrű a kubáni hídfő laguna-vidékétől az Azovi-tengerig. 50 repülőgépet lőttek le a németek és az olaszok egy légi harc alkalmával Szicília felett

Tokió. (MTL) A Német TI jelenti: A japán haderő a háború eddigi folyamán 380 ellenséges hajót süllyesztett el kétféle 385.000 tonnával.

Athén. (MTL) A Német TI jelenti: Pyreus kikötőjébe német szállítóhajó

érkezett 3391 tonna élelmiszerrel a görög lakosság számára. Az élelmiszer küldemény szétosztását a nemzetközi vöröskereszt vállalta magára.

erő főparancsnoksága közli: A kubáni hídfő lagunás vidékén az arcvonalat a nagy terepnehézségek és a szovjet ellenállás leküzdésével előbb-rehelyezték. A keleti arcvonal más részéről Lisziesanszk vidékén és Velikije Lukitól délnyugatra rohamcsapat tevékenységet jelentenek. A légi-erő a mára virradó éjjel bombázta a szovjet utánpótlási támaszpontjait. Olasz terület ellen intézett ellenséges légitámadások elhárítása során az ellenség tegnap 50 gépet veszített. A német légi-erő ebből 20 gépet lőtt le. Két német vadászgép nem tért vissza.

Nagy német légi-erők szabadultak fel a kubáni harcok befejezésével

Berlin. (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: A keleti arcvonal képét a várakozás és a kölcsönös erőkitapogatózás jellemzi. Az arcvonal déli és középső szakaszán még mindig tartanak a szovjet csapatzállító mozdulatok. A támadás előkészítése már annyira előrehaladt, hogy minden pillanatban számolni lehet megindulásával. Német részről a szovjet rohamokkal szemben végződő intézkedéseket már befejezték. A légi-erő állandóan zavarja a szovjet felvonulást és bombázza a készletli állásokat.

kezdése. Hoover már vissza is tért az Egyesült kormányának utasításait átvenni.

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véd-

Megalakult a szabad India ideiglenes kormánya

Tokió. (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: A Domei iroda shoneni jelentése szerint Bose vasárnap az indiai függetlenségi liga elnökévé nevezték ki.

Tokió. (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: Bose Shononban kijelentette, hogy az események gyors kifejlődésben vannak és India szent ügyéért folytatott mozgalom az utolsó két hónapban hatalmas előrehaladást tett. 1941 december 8-a történelmi nap volt, amikor a japánok arra vállalkoztak, hogy az angol-amerikai imperializmust megsemmisítik és Ázsia népeit bilincseitől megszabadítják.

választja meg kormányformáját és kormányát.

Hoover altengernagy megérkezett Martinique szigetére az átvétel megbeszélésére

Madrid. (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: Hoover altengernagy szombaton este Martinique szigetére érkezett, hogy megbeszéléseket folytasson a sziget kormányzójával. Robert tengernagy késznek nyilatkozott arra, hogy francia Nyugat-India felett nem francia fennhatóságot ismerjen el a következő feltételekkel: 1. A francia felségjogok tiszteletben tartása. 2. A szigetet nem használják fel külföldi csapatok megszállására. 3. Az élelmiszerellátás újbóli megkezdése. Hoover már vissza is tért az Egyesült Államokba kormányának utasításait átvenni.

Bangkok. (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: Az indiai nacionalisták Shononban, a volt Singapurban értekezletet tartottak, amelyen Bose bejelentette a szabad India ideiglenes kormányának megalakítását, amelynek feladata lesz egyesíteni az indiai népet a haza szabadságáért folytatott harcban. Az ideiglenes indiai kormány feladata végetért, amint siker koronázta abban a törekvésében, hogy az angol-amerikai hatalmi szándékokat száműzze. Ennek bekövetkezése után az indiai nép maga

Tetuan. (MTL) A Stefani Iroda jelenti: Algiri értesülés szerint Catroux tábornok azzal a kéréssel állt elő, hogy hirdessék ki Algirban az ostromállapotot. Kérését azzal indokolta, hogy az egész országban nagyon kellemetlen helyzet uralkodik. Négyórás tanácskozás után kérésének eleget tettek.

Rövidesen teljesen befejezik Erdélyben a zsidóbirtokok végleges rendezését

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter beszédet mondott az Erdélyi Párt marosvásárhelyi gyűlésén

(Marosvásárhely.) (MTL) Az Erdélyi Párt nagyválasztmányi gyűlését vasárnap délelőtti tartotta Marosvásárhelyen. A választmányi ülésen felszólalt báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter is. Az idegen uralom 22 esztendeje alatt küzdöttünk és szenvedtünk és most esztendőzni akarunk Magyarországhoz. Magatartásunkat az erős magyar öntudat, az emberiség és a megértés jellemzi. Európában a tordai országgyűlésen ismerték el először a vallásszabadságot és itt nyomtatták a nemzetiségek részére az első könyvet. Bákóczy György idejében adták ki a teljes román nyelvű népszámvételt. A nemzetiségek művelődéséről

tehát saját magunk gondoskodikunk. Tettük azt olyan időben, amikor nemzetiségi problémákról Nyugat-Európában még szó sem volt. Ezután arról beszélt a miniszter, hogy ma nem lehetünk csak a jogok őrzői, hanem kötelességteljesítést is kell várnunk nemzetiségeinktől is.

Ezek között az első helyen áll a hűség a magyar állam iránt. Mostani visszatérésünk nemcsak felszabadulást jelent számunkra, hanem a gazdasági és szellemi élet új fellendülését.

A kormány látja a feladatokat és eljön az az idő, amikor Erdély visszatér részben potolmi tudunk az idegen uralom mutasztásait. A miniszter

3-6 szobás lakást irodai célokra

keres iparvállalat lehet ő leg azonnalra, sürgős ajánatot kérünk "IRODA" jelige alatt a

HUNNIA szálló portásához leadni

ezután felsorolta, mit tett a magyar kormány Erdélyben és Erdélyért

Az agrárreformról szólva kijelentette, hogy politikai szempontokat figyelmen kívül hagyva, felül kell azt vizsgálni és az igazságtalanságokat orvosolni kell. A kormány szabályozta az agrárreformos legelők és erdők használásának kérdését. Épp most jelent meg a rendelet az erdélyi házhely kérdéssel kapcsolatban, amely ezt a kérdést szociális szempontok szem előtt tartásával oldotta meg. Mintegy 70.000 karasztrális holdat juttatnak arra érdemes erdélyi földművesek kezébe.

Az Erdélyi Pártról szóló báró Bánffy Dániel beszéde további során. Kiemelte az Erdélyi Párt kormánytámogató tevékenységét. Erdély ma nem védtelen és nem is lesz többé soha. Az egész nemzet gondoskodik arról, hogy a székelység őrt állhasson. Ezután több felszólalás következett, majd gróf Teleki Béla pártelnök zárta be az ülést.

Julius 9-én Biharpüspökiben kanca-törzskönyvezést tart a törzskönyvezető bizottság

Nagyvárad thj. város polgármesteri hivatala. Városgazdasági ügyosztály 20.474-1943. sz. alatt a következő hirdetményt tette közzé:

A m. kir. állami békésabai mentelep parancsnokság átiratá értelmében értesítem a. érdekelteket, hogy július hó 9-én reggel 9-14 óráig a törzskönyvezető bizottság Biharpüspöki községben a községháza udvarán kanca-törzskönyvezést tart

A törzskönyvezéshez elővezetendők a törzskönyvezett és előjegyzésbe vett kancák, ezen kanca csikói, amelyek 1944. évben töltik be a 3-ik évüket, valamint a vásárlás útján tulajdonba került törzskönyvezésre alkalmas és még be nem mutatott kancák.

A törzskönyvezéssel egyidejűleg párosítás nem lesz.

A párosítás egy későbbi időpontban a csikók bélyegzésével egyidejűleg lesz megtartva.

Felhívom a törzskönyvezettni ohajtó gazdaközönség figyelmét, hogy az elővezetendő kancája származását igazoló okmányokat a bizottságnak való bemutatás végett feltétlenül vigye magával.

Kávéházakban a vendéglőkben kért: Magyar Lapok at

Háborús nyári nagyvásár

Nagyvárad, július 5. A ma reggeli vonatok ontották a népet a nagyvárad állomásra és az országutakon egész szekerkaravánok húzódtak hajnal óta a város felé. Nagyvásár van, nyári nagyvásár, ami ha nem is sokkal olyan dús lenni, mint az őszi, mindig a legszínesebb, a legelevenebb, a legvidámabb. A nyári verőfény teszi azzá, a felhozott termények üde tömege és a nyár természetes gondtalansága, amely a mai nehéz időkben is igyekszik tanyát ütni a lelkekben.

S mégis, hiába keressük a piacon a régi nagyvásári hangulatokat. A lacikonyhák inycsiklandozó illata nem árad sehoh, a mézeskalácsos sátrakat alig lehet felfedezni és mintha teljesen kivesztek volna az alkalmi bódék kikiáltói, akik köré bémész érdeklődéssel csoportosulnak a derék talusiacok. A „hét-hét, minden darab hét” vidám dallama csak a messzi multból verődik vissza már, s a csudálatos bazáros, aki egymásra rak borotvát, tükröt, láncot, fésűt s még a tetejébe két-három csillogó tárgyat és az egész együtt csak egy forint: ez a bőkezű és ellenállhatatlan bazáros sincs sehoh. Lehet, hogy manapság már nem kell különböző fortélyokkal kínálni az árut, mert vevő úgy látszik minden vonalon akad, csakáru legyen. Mégis sikerült egy jóízű kikiáltóra rábukkanni. Kaszakövet árult, egy pengőért darabját s olyan rábeszélő képességgel áldotta meg az Isten, hogy bizonyára a borbély is bedől neki, ha odavelődik.

— Vegye ki bátyám a bicikliját — szól oda egy öreg talusinak — tenje meg ezen a kövön s ha nem tud megborotválkozni vele, borítsa fel a sátramat.

Tetszik az ötlet az embereknek, jót nevetnek rajta, s akár elhiszik a tenőkérség nagyszerűségéről szóló dicsőreteket, akár nem, egymás után pengetik oda a pengőt, mert ha törvénytelen nem is bizonyul jónak a tenkő, a kikiáltó elméssége is megéri.

Nem is igazi nagyvásár az, ahol nincsenek minden sorban ilyen kedélyes kikiáltók. Mert az a másik, aki náftalin-eszencet árul, amivel nem kell hinteni-szórni a ruhát, csak be kell tenni a szekrénybe, s megmenti vele az ember egész textiláru-készletét, az nem nagyvásári különlegesség, minden helivásáron unalomig fujja versét s kívülről tudja már, aki bár egyszer járt a piacon.

A csepürágókat is élénken nélkülőzzük, akik jobb időkben össze szoktak verődni a nagyvásárokon. Vagy kiveszett volna ez a fajta is? A modern élet körmönfontabb szórakozási alkalmi tették talán időszerűtlenné ké naiv mutatványait? Ebben az

esetben vissza kellene fordítani az idő kerekét, mert minden kis színért kár, amit a fejlődés könyörtelenül elsodor.

Komédiások, lacikonyhások és kikiáltók nélkül zajlik le a nyári nagyvásár. De legjobban talán a klasszikus vásártípusnak, a debreceni percrelőzéseknek a hiányát gyászolom. Mit mondok otthon a gyerekeknek, hogy nem állíthatok be a zörgő, száraz, izellen, de mégis oly végtelenül kedves süteményre? Még szerencse, hogy a mézeskalácsosok az utolsó pillanatban mégis kaptak valamennyi cukrot s mézes bábu, huszár, szív és lovacska van elegendő.

Máskülönben csak a felhozott gyümölcs és zöldség nagy tömegeiben gyönyörködhetik a szem. Zöldpaszuly, kalarábé, tök óriási mennyiségben halmozódik, az utolsó érésű cseresznye versenyt piroslk a málnával és a ribizlivel, s megjelent a francia barack, a nyári alma és kajszin barack. Viszonylag nem is drága a zöldség és a gyümölcs; vásárolják is az emberek. Egy-egy árusnál akkora a csoportosulás, mintha ingyen adná.

A legszebb vásártípus mégis az a boldog bizonyosság, amit a lelkekben a nyári vásár teremt: zöldséget, gyümölcsöt bővíben adott ebben az évben az Isten.

Halló otthon!

Honvédeink nagy érdeklődéssel olvassák lapunkat kint a fronton

Minden harctéri üzenetből a család, az otthon, az anyaföld szeretete csendül ki

Nagyvárad, július hó. Igéretünkhöz híven mai számunkban folytatjuk a hozzánk érkezett tábori lapok és az itthoni üzenetek közlését. Egyre sűrűbb a kedves zöldszerű kártyák érkezése. Nagy örömet okoz ez nekünk. A napi szerkesztői posta legmelegebben fogadott küldeményei ezek.

Oláh Károly (tp. F. 458) már egy ízben írt a lapon keresztül szüleinek. Újabb tábori lapján a következőket írja: *Kedves Magyar Lapok! Nagyon jól esik az, ha az ember távol az édes anyaföldtől az otthonról hall. Már több cikket olvastam arról, hogy innen is lehet üzenni a lapokon át haza. Kedves Magyar Lapok! Kérem közöljék ezt az üzenetet és küldjenek egy példányt nekem is és szüleinek is belőle. Jól vagyok és egészséges, értem ne aggódjanak, inkább többet írjanak. Szeretettel üdvözlök minden ismerőst. Szüleim címe: Oláh Károly, Poklostelek, Bihar vármegye, Kossuth-utca 166.*

Ackerman Antal t. örvezető (tp. F. 458) feleségének, Ackerman Antalnének üzeni Margittára (Szent István-tér 18. szám): *Jól vagyok és egészséges. Értem ne aggódj. Nem bánom, ha sokkal többet írnl, mert az itt nagyon jól esik nekünk.*

Ackerman Antal azt is kéri, hogy küldjünk felesége címére egy május 19-i Magyar Lapokat. Ebben a számban jelent meg ugyanis Marjalaky Tibor szép riportja a nagyvárad és környékbeli honvédek harctéri tábori életéről. Ackerman Antal egyébként hajtási üdvözléttel köszönti a szerkesztőséget és az ismerőseket. Üdvözlétét szívélyesen viszonzozzuk. A jó Isten legyen vele és vezérelje lépéseit!

Lamenezs József honvéd (tp. 458) a következőket írja: *Tekintetes Szerkesztőség! Itt vagyunk*

Üzent a front!

távol keleten minden európai kultúrától. A kulturának valamelyes nyomai hozzánk 30 kilométerre esnek. Semmi-lyen sem szenvedünk hiányt. Egy azonban mégis nagyon hiányzik: ez a szép Magyarország. Tulnyomóan biharmegyei és váradi fiúk vagyunk itt együtt. Vélünk van Marjalaky zászlós úr és még több váradi tiszt úr is. Le sem lehet írni, hogy milyen öröm az, amikor tudjuk, hogy a tisztjeink földiek. Idekint egyedül szórakozásunk az olvasás. Néha, amikor az ember hozzájut egy-egy lap-példányhoz, elolvassa minden betűjét. Mélyen tisztelt Szerkesztőség! Tisztelettel kérünk címünkre egy példányt b. lapjuktól. Maradunk tisztelettel: Lamenezs József honvéd, Benicz István honvéd, Farkas István, Szakács Lajos.

Mi is szeretettel üdvözlöljük a tp. 458 kedves legénységét. A kérést teljesítjük. A jó Isten áldását és segítségét kívánjuk minden lépésükhöz.

Zentai Lajos zászlós (tp. Z. 502) a következő üzenet közlésére kér bennünket:

Zentai Lajos zászlós üzeni a Wesselyi családnak, hogy jól érzi magát és Magdától várja leveleit.

A zászlós úr meleg szavakkal köszönti a szerkesztőséget is. Mi hasonló melegséggel üdvözlöljük és várjuk a további üzeneteket.

Kelemen Géza honvéd (tp. 438) a következőket írja:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Nagy elfoglaltságunkban is akad mindig egy kis szabad idő s ezt arra használjuk fel, hogy olvassunk, ha van mit, vagy gondolunk haza a hozzátartozókra. Kérem a Szerkesztő urat a következő üzenet közlésére:

Üzenem Nagyváradra feleségemnek, gyermekeimnek és a jó ismerősöknek, hogy jól vagyok, ne aggódjanak értem. Csókolom a feleségem, Ilonkát és a gyermekeket.

Kérem a Szerkesztő urat arra is, hogy az üzenetet tartalmazó számot küldjék el számomra. Többet nem írok, mert kevés a hely. Hálás köszönetet mondok a Magyar Lapoknak és a Szerkesztő urnak. Kelemen Géza honvéd.

Nagyon örültünk Kelemen Géza üzenetének. Mi is köszöntjük őt hazulról meleg testvéri szeretettel és kívánjuk, hogy a jó Isten vezérelje ott kint minden lépését és hozza vissza majd győzelmesen.

Piros Árpád honvéd (tp. F. 438) a következőket írja: Igen tisztelt Főszer-

kesztő ur! Messze orosz földön örködünk szeretett hazánk és fajtánk érdekében a boldogabb jövőért. De nem feledkezünk meg az otthoni front katonáiról sem. Kérem a szeretett Magyar Lapokat a következő üzenet közlésére:

Feleségemnek üzenem, hogy ne aggódjon irántam. Jól vagyok, nincs semmi bajom, csak azt sajnálom, hogy Péter jaimnak nem tudtam venni egy hintalovát. Sajnos, innen sem küldhetek, mert itt hintaló nincs, csak partizán van és kis partizánt nem akarok küldeni. Ibolyka kisleányomnak sok pusztit küldök. Sokat gondol reátok apu. Jávör Béla szerkesztő urat üdvözlöm. Kérem, hogy egy lapot a feleségemnek és saját címemre küldeni. Maradok hazafias tisztelettel: Piros Árpád honvéd.

Végére hagyjuk Kovács Jánosné üzenetét. Kovács Jánosné a következőket üzeni férjének, Kovács János honvédnek (tp. K 2:5): *Édes Apukám. Itthon minden rendben van. Légy nyugodt, édes szívem. Irjál szorgalmasan és küldjél, amit írtál. Csókol a te feleséged nagyon sokszor. Vigyázz magadra. Csókol a mama. Üdvözlőnek az összes ismerősök. Irjál Hoffmann urnak is. A csomagot küldöm. Ha megkaptad, irjál.*

Mi is szeretetteljes üdvözlötünket küldjük Kovács Jánosnak. Tábori postáinkat egyik legközelebbi számunkban folytatjuk.

Pályázat magyar teák festőanyagára

A Magyar Tudósító jelenti: Az Országos Kémiai Intézet pályázatot írt ki a magyar teák festésénél jelenleg használt kátrányfestékek helyettesítésére alkalmas természetes festőanyagok előállítására. A pályázat célja olyan hazai növényi eredetű természetes festőanyag felkutatása, mely a magyar teának a kínai teára emlékeztető vöröses barna színt ad és nem változtatja meg érzéketően a magyar tea zamátát, ízét, szagát. A festőanyag még nyomokban se tartalmazzon az egészségre ártalmas hatásványanyagokat, állás közben ne barnuljon meg, gyenge savak, vagy lugok hatására ne változtassa meg színét és ízét élvezeti szempontból hátrányos módon. Lényeges követelmény végül, hogy a festőanyag könnyen, gyorsan és olcsón nagymennyiségben előállítható legyen. A pályázaton minden magyar állampolgár résztvehet. A jelígyével, továbbá a pályázó nevét és címét tartalmazó lezárt jelígyes borítékban. A festőanyag részletes leírásával és mintájával ellátott pályázatokat október 31-ig lehet beadni az Országos Kémiai Intézetnél. A pályadíj összege 3500 pengő.

Itt a plasztikus rádiózene

Zeneértők gyakran panaszkodnak arról, hogy bármilyen jó is a rádióvétél, a hangversenyteromban hallott zenét meg sem közelíti a rádión közvetített muzsika. Az AEG laboratórium évek óta dolgozik a zeneközvetítések javításán és a legújabb, egyelőre „magnetton-eljárás” néven ismert módszerrel sikerült is teljesen kielégítő eredményeket elérni.

A zenét két vagy három mikrofon veszi fel — hangszerosztoronként külön-külön és ugyanannyi hangszóró adja le. Ilymódon sokkal finomabb hangrezgéseket lehet elérni s ezáltal a közvetítés sokkal élethűbb, plasztikusabb lesz, mint az eddigi egymikrofonos eljárásal.

Értesítjük

a t. közönséget, hogy a mozilátogatókat terhelő vígalmi és forgalmi adót nagymértékben felemelték.

Ezeket az adókat eddig is a jegyárakkal szedtük be és ezentel a felemelt mértékben vagyunk kénytelenek ezeket a jegyárakkal együtt beszélni.

APOLLO Filmszínház
BEIVAROSI Filmszínház

CASINO Filmszínház

KORONA Filmszínház
Mátyás Filmszínház

Benes a második világháborúban

Írta: dr. Pongrácz Kálmán

A Külügyi Szemle legutóbbi számában dr. Pongrácz Kálmán figyelemreméltó cikket írt Borsody István volt prágai magyar újságírónak Benes második emigrációjáról írt könyvéről. Az érdekes könyvvel kapcsolatban dr. Pongrácz Kálmán a következőket írja:

...A történelmi szempontoknak, politikai eszmefuttatásoknak és felvilágosító munkának csak úgy láthatja hasznát a magyar propaganda, ha előbb minden hamis illúziót és optimizmust felszámolva, pontos leltárt készít azokról az előnyökről és hátrányokról, amelyekkel a csehszlovák propagandának az első és második világháború kapcsán meg kellett és jelenleg is meg kell küzdenie. Pontosan meg kell állapítani ugyanis, hogy mennyivel van pillanatnyilag könynyebb helyzetben Benes, mint az első világháború alatt volt, de ezzel szemben mérlegelni kell azokat a szempontokat is, amelyek a csehszlovák propaganda munkájának megnehezített voltára utalnak. Mert, hogy ilyenekkel is számolni kell, azt mutatja — főleg egyes angolszász politikai körökben — elterjedt az a felfogás is, hogy a világpolitika sorsdöntő problémáinak kiérlelésénél nem azért kell mellőzni pillanatnyilag a kisállamok közreműködését, mintha ezeknek érdekeire a jövőben egyáltalán nem akarnának figyelemmel lenni, hanem éppen azért, mert az 1920-as békeszerződések bebizonyították, hogy egyes kis államok céljai érvényesítése vonalán nem mindenkor fordítottak kellő figyelmet az egyetemes béke, biztonság és reálpolitika szempontjaira s így az új világrend kiépítését ezek sugalmazásának és irányításának mellőzéseével közvetlenül a nagyhatalmaknak kell végrehajtani. Ezek az angolszász körök elképzelt győzelmük esetére ezért vették tervbe Európa hosszabb időre terjedő megszállását is, hogy így a békeszerződések megalkotásánál helyszíni tapasztalataikat is tudják értékesíteni s így ne következessenek be olyan tévedések, mint amelyek egyoldalú informáltságuk folytán negyedszázaddal ezelőtt bekövetkeztek. Hogy azután ezekben a tervekben, illetőleg ezeknek hangoztatásában mennyi az őszinteség és a politika, mennyi a realitás és a fantázia, azt természetesen majd csak a jövő van hivatva eldönteni.

Ezek után, ha a második cseh emigrációnak kedvező s hátrányos körülményeket vizsgáljuk, úgy meg kell állapítanunk, hogy ellenséges szempontból itélve a most folyó cseh politikai és propagandamunka látszat szerint sokkal kedvezőbb feltételek mellett indul, mint negyedszázaddal ezelőtt. Hiszen a csehszlovák probléma ma már világszerte ismert s azoknak az államférfiaknak nagyrésze is még aktív politikus, akik Benessel a Népszövetség tartama alatt hosszabb vagy rövidebb ideig együtt működtek. Bizonyos vonatkozásokban kedvező körülménynek kell tartanunk azonban Csehországra azt is, hogy ellentétben az első világháború alatti orosz összeomlással, Oroszország még mindig befolyásos tényezője az európai rendnek s a háború csapásai alatt korántsem árult el olyan gyengülési tüneteket, mint ahogy az a cári Oroszor-

szág esetében történt. Kedvezőnek kell tartani továbbá a csehekre nézve azt is, hogy a német hatalmi törekvésekkel szemben mindenkor megnyilvánuló angol ellenszenvvel szemben ma rendszer és világnézeti szempontok is motiválják az angolszász-német vetélkedést és hogy a világszerte tekintélyes politikai és sajtóösszefogásokkal rendelkező zsidóság, valamint a nemzetközi szocializmus és kommunizmus is a német kérdést elsősorban világnézeti alapon bírálja el s így a világsajtó tekintélyes része az egyes problémák megítélése tekintetében ma sokkal inkább elvi és érzelmi, mintsem reálpolitikai szempontok szerint mérlegeli az esetenként felmerülő problémákat. De kedvező tünetnek kell bizonyos feltételek mellett végül csehszlovák szempontból tartanunk azt is, hogy az egypárt rendszerek az ellenzéki pártok és mozgalmak felszámolásával politikai vonatkozásban uniformizálták belpolitikai életüket s így a csehek munkáját — legalább is szerintük — nem zavarhatják és befolyásolhatják azok az ellenzéki pártok, amelyeknek külpolitikai orientációja esetleg más lenne, mint a fennálló rendszeré s így módjukban állna egyfélételezett angolszász győzelem esetén akár közvetlen, akár közvetett uton a cseh célkitűzéseket kellő szavahihető kritikában részesíteni, vagy pedig azokat eredeti jelentőségükre csökkenteni.

A második cseh emigrációnak a most vázolt kedvező jelenségeken kívül azonban bizonyos nehézségekkel is meg kell küzdenie. Hiszen feltétlenül akadnak az angolszász és francia államférfiak között ma már olyanok, akik felismerték, hogy a bekövetkezett eseményekért nemcsak a volt és a jelenlegi ellenfeleiket okolhatják, hanem mindenképp „barátaikat” és azt a biztonságrendszert is felelőssé kell tenni, amelyeknek szellemi megalkotója Masaryk és Benes volt akkor, amikor a nyugati hatalmaknak a kettős monarchia felszámolását javasolták s az első világháború alatt elkövettek mindent, hogy a Habsburg Birodalom átalakítását, valamint különösképpen kiserleiteit kompromittálják és megbuktassák. Természetes, hogy ezek a megfontolások ma még nyilvánosan háborús és politikai okokból nem vitathatók, azonban hogy hatnak és szerepet játszanak, ezt mutatja az a tartózkodás, amelyben eddig pl. Amerikában a cseh ügyet részesítették és az a több mint jóindulatu érdeklődés és bánásmód, amelyben Washingtonban IV. Károly király örökösét és családját részesíti. De zavarólag hat a mai cseh emigrációra az is, hogy Hodzsa személyében vele szimultán egy szlovák emigráció is tevékenykedik, amely az eddigi jelek eszerint sokkal nagyobb mértékben hajlamos egy az 1918. előtti történelmi adottságokra támaszkodó politikai együttműködésre, mint a régi Csehszlovákia feltételek és biztosítékok nélküli visszaállítására, amiben nemcsak a középeurópai biztonságrendszert labilissá tételének ismételt alkalmasítását látnák, hanem a szlovák politikai igények teljes felszámolását és a szlovák nyelv és népiség megszüntetésére irányuló cseh törekvések felújítását is.

Bár ezek a momentumok önmagukban is elég súlyosak ahhoz, hogy ko-

moly gondokat okozzanak a második cseh emigrációnak, azonban a legnagyobb nehézséget mégis a cseh-lengyel diplomáciai konfliktusban kell látnunk. A lengyel konföderációs tárgyalások megszakításával a csehek ugyanis az eddig követett angolszász vonalról jelentős mértékben átkanyarodtak orosz irányba, tehát a multnál sokkal nagyobb mértékben a pánszláv szempontok bekapcsolásával igyekeznek aspirációikat megvalósítani. A hábaru jelen fázisában a csehszlovák kormány eme magatartását nyíltan természetesen sem Washingtonban, sem Londonban nem hibáztathatja, azonban kérdés, hogy a világ újrendezésére elszánt angolszász hatalmak Európa szlavizálásának elősegítését valójában milyen szempontok szerint mérlegelik s vajjon kívánatosnak tartják-e annak az Oroszországnak „cseh közvetítéssel” történő további kiterjesztését, amely Németország esetleges leverése után egyedül lenne abban a privilegizált helyzetben, hogy úgy Európában, mint Ázsiában az angolszász törekvéseket ellensúlyozza és meggyűlölt az orosz forradalom eszmekörének és katonai hatalmának felhasználásával, valamint Közel- és Távkelet bolsevizálásával vagy pedig egy esetleges orosz-japán szövetség keretében, amint erre már nemrég amerikai részről céloztak is.

Ha tehát a második cseh emigrációnak kedvező és nem kedvező szempontokat párhuzamba állítjuk, úgy aligha lehet kétséges, hogy ezek egyformán jelentősek. Így potencialiter tehát sem az elméleti, sem a gyakorlati politika szempontjából nem lehet még befejezetten tekinteni a cseh kérdés körül kialakult helyzetet, mert ennek további kialakulásába még olyan ható tényezők is belezajáthatnak, amelyeket pillanatnyilag még

egyik részről sem tudnak megállapítani. Nemcsak negative kell tehát a cseh elképzelésekkel szemben küzdeni, hanem pozitíve is, vagyis nem elég rámutatni a cseh érvelések helyét nem álló vagy célra nem vezető voltára, hanem ezeken túlmenően pozitív elképzeléseket is kell Közép-Európa jövő kialakítása tekintetében az illetékes békeszerző nagyhatalmak elé tárni, hogy így módjukban álljon a Prága által kínált biztonságrendszer hiányait és fogyatékoságait felismerni, s ennek megfelelően azokat eredeti jelentőségükre lecsökkenteni. Mert nem szabad elfelejteni, hogy a benesi propaganda főleg arra a két eszmei pillérre támaszkodva vivja Közép-Európa és Magyarország ellenes csatáját, hogy Magyarország antidemokratikus berendezettségű állam és a középeurópai kis népekkel való együttműködés helyett szívesebben veszi igénybe egyes olyan nagyhatalmak támogatását, amelyeknek célkitűzéseivel sem a dunai kis, sem a nyugati demokratikus nagyhatalmak nem érthetnek egyet. Ezek a benesi érvelések azonban azonnal megdőlnének akkor, ha reformpolitikai célkitűzéseink megvalósításával akár a magyar bel- és föld-birtokviszonyokban változás áll be, akár pedig világviszonylatban sikerül propagandánknek bebizonyítania azt, hogy Magyarországnak az elmúlt két évtizedi magatartását azok az igazságtalanságok és mellőzések determinálták, amelyek teljesen igazságtalanul Trianonban érték s amelyeknek révén nemcsak a régi dunavölgyi együttműködésre alapított kossuthi magyar politikát nem lehetett folytatni, de azokat a középeurópai „pacifikáló” törekvéseket sem lehetett támogatni, amelyek valódi együttműködés helyett egyes kis államok indokolatlan tulsúlyának biztosítását tekintették legfőbb feladatuknak és a békekész-ség fogalmát ilymódon következtetesen összetévesztették a politikai észszerűtlenségekbe és igazságtalanságokba való apolitikus belenyugvás-sal”.

Körlevelet adott ki a Szentatya püspökkészntelésének 25-ik évfordulóján

Főpapi intelem a téves tanítások ellen

Vatikánvárosból jelentik: Az Observatore Romano teljes egészében közli latin és olasz nyelven XII. Pius pápa püspökkészntelésének 25. évfordulója alkalmából kibocsátott enciklikáját. Az enciklika „Mistici corporis Christi” szavakkal kezdődik. A kibocsátás időpontja június 29., tehát Szent Péter és Pál apostolok ünnepe. Rövid bevezetőből, majd három fejezetből és egy befejező részből áll. Az első fejezet Szent Pál apostol szavainak magyarázatát tartalmazza, aki először nevezte az anyaszentegyházat „misticum Corpus Christi”-nek (Krisztus misztikus testének). A második rész a hívők Krisztusban való és Krisztus általi egységéről szól. A harmadik rész főpapi intelem azok ellen a téves tanítások ellen, melyek a hívők közt Krisztus testének misztikumát illetően elterjedtek.

Az enciklika figyelmezteti a hívőket, hogy az egyházat nemcsak szent elemeiben, hanem képviselőiben is tisztelni kell.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: XII. Pius pápa vasárnap fogadta a

püspökkészntelésének 25. jubileuma alkalmával Olaszországban rendezendő ünnepségek rendező bizottságát és az olasz tudományos és művészi élet sok kiválóságát, akik hódolatuk jeléül egy albumot és több más ajándékot nyújtottak át.

A pápa ez alkalommal beszédet intézett a jelenlévőkhöz. Kiemelte *La vitrano* palermói érsek kiváló munkásságát. Olaszország a mai nehéz idők közepette fennkölt szellemről tett tanúságot. Megelégedését nyilvánította, hogy akkor, amikor a világon itt is ott is új tévelygések terjedtek el, az olasz népet változatlanul áthatja a hűség szelleme. Amikor majd lecsendesül a jelenlegi vihar, az egyház teljesíteni fogja küldetését, amivel annyit használt Európának és a világnak. Ezután annak a kivánságának adott kifejezést, hogy bárosak ez az év meghozná a békét és a nyugalmat. Végül apostoli áldását adta a jelenlévőkre és az olasz népre.

Megkönnyítették az iparjogosítványok kiadását

Milyen engedélyekhez szükséges előzetes miniszteri jóváhagyás?

A Budapesti közlöny vasárnapi száma közli az iparügyi miniszter rendeletét az iparügyi, valamint a kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter ügykörébe tartozó iparokra érvényes iparjogosítványok kiadásának, a meglévő felül új üzlethelyiség áthelyezésének szabályozásáról.

A rendelet szerint az iparjogosítványt általában további rendelkezésig az illetékes miniszter külön engedélye nélkül ki lehet adni olyan kérelmezőnek, aki megfelel a törvényes, elsősorban az ipartörvényben és a zsidótörvényben (1939. évi IV. tc.) megszabott feltételeknek. Az illetékes miniszter külön engedélyével szabad azonban csak kiadni iparjogosítványt építővállalkozó iparra, fedél- és szigetelőlemez előállítására, filmgyártásra, filmköleszítésre, fűrészüzemre, keményítő előállítására, kiadóiparra, nyomdaiparra, sokszorosító irodára, szikvízkészítőiparra és temetkezővállalatra. Hasonlóképpen az iparügyi miniszter külön engedélye szükséges gyárszerű iparüzésre vonatkozó iparjogosítványok kiadására; nemkülönben a nagyobb szak-képzettséget igénylő építőiparok jogositványainak kiadására is bizonyos különleges esetekben. Az iparjogositvány kiadását ebben az esetben is az elsőfoku iparhatóságtól kell kérni.

A miniszter is, az elsőfoku iparhatóság is korlátozhatja az iparjogosítvány kiadását valamely árura, vagy meghatározott időre, avagy területi határokhoz kötheti. Az iparhatóság a külön engedély nélkül kiadható iparjogosítvány ügyében csak a kereskedelmi és iparkamara meghallgatása után határozhat. A külön engedély nélkül kiadható iparjogosítvány iránt előterjesztett kérelmet is meg lehet tagadni, ha a kivételes gazdasági viszonyok folytán az iparjogositvány kiadása közérdekből nem kívánatos. A kijelölt kereskedő részére az iparjogositványt ki kell adni.

A miniszter külön engedélye alapján kiadható iparigazolvány tulajdonosa a meglévő felül újabb üzlethelyiséget csak az illetékes miniszter

külön engedélyével nyithat. A külön engedély nélkül kiadható iparjogositvány tulajdonosa is csak az ille-

Szeged volt színigazgatója beperelte a várost

Kardos Géza 30 ezer pengő kártérítést követel

A Magyar Tudósító jelenti: Annak idején országos feltűnést keltett Szeged város polgármesterének az a határozata, amelyben az azonnali hatállyal felbontotta Kardos Géza színigazgató több éves szerződését. A polgármesteri határozatot minden indokolás nélkül közölték a színigazgatóval és egyúttal kiírták az új pályázatot a szegedi Városi Színház igazgatói székének betöltésére. A város végrehajtotta a határozatot és a szerződésbontó okról nem adott ki nyilatkozatot. Természetesen a szerződésbontás körül a lezavarosabb mende-mondák keltek szárnyra és a

kes iparhatóság engedélyével nyithat újabb üzlethelyiséget. Az iparhatóság ilyen irányú kérelem tárgyában csak a kereskedelmi és iparkamara meghallgatása után határozhat. Az üzlethelyiséget ugyanannak az elsőfoku iparhatóságnak a hatáskörébe tartozó más község területére is csak az illetékes iparhatóság engedélyével lehet áthelyezni.

A rendelet kihirdetése napján hatályba lépett.

legkülönbözőbb találgatások merültek fel. Azután esend borult a hemályos ügyre. Most azután újabb fordulat következett be. Kardos Géza a Városi Színház volt igazgatója 30.000 pengő kártérítési pert indított a város ellen a vele kötött szerződés be nem tartása miatt. A perfelvétel rövidesen megtörténik. Kardos Géza beadványáról a város vezetősége és a színügyi bizottság tagjai nem nyilatkoznak, csak annyit mondanak, hogy a város nyugodtan tekint az események elé, mert szerintük jogosan bontották fel volt színigazgatójukkal a szerződést.

Megállapították a kiküldetésen levő állami tisztviselők új napidíjait

Szabályozták az átköltözési átalányokat is

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a kormány rendeletét az állami tisztviselők és alkalmazottak kiküldetésen felszámítható illetményeiről. A rendelet szerint július 1-től kezdve a belföldi hivatalos kiküldetések alkalmával az I—VII. fizetési osztályba tartozó tisztviselők 42, 36, 30, 26, 24, 22, illetve 20 pengő napidíjat, a VIII—XI. fizetési osztályba tartozók 18, a kezelők és díjnokok 12, a műszaki altisztek 12, a szak- és egyéb altisztek 10 pengő napidíjat számíthatnak fel.

A szolgáltatásra kötelezett nyugdíjarcok közül az, aki nyugdíjazásakor tisztviselői állást töltött be, 18, aki kezelő vagy díjnok volt, 12, az altiszt 10 pengő napidíjat számíthat fel.

A napidíj-pótlék a II—XI. fizetési osztályba tartozó tisztviselőknél és gyakornokoknál 12, a kezelőknél és díjnokoknál 10, a műszaki altiszteknél 8 P. A fuvarpénz összege kilométerenként 1 pengő. A felszámítható bérkoocsdíj összege 3.50 pengő.

A rendelet szabályozza a közalkalmazottak átköltözési átalányát. Az átalány összege háromféle, aszerint, hogy a közalkalmazottak legalább 3, vagy legfeljebb 2 családtag után kap-e, vagy pedig egyáltalán nem kap családi pótlékot. A IV. fizetési osztályba ennek megfelelően 1200, 900, illetve 300, az V. fizetési osztályban 1000, 750, illetve 250, a VI-ban 800, 600, illetve 200, a VII-ben 680, 510, illetve 170, a VIII-ban 520, 390, illetve 130, a IX-ben 400, 300, illetve 100, a X-ben 320, 240, illetve 80, a XI-ben 280, 210, illetve 70 pengő az átköltözési átalány. A kezelő és díjnok, valamint a műszaki altiszt átalánya 200, 150, illetve 50 pengő, a szakaltiszté 160, 120, illetve 40 pengő, a többi altiszté 140, 105, illetve 35 pengő.

NEMZETKÖZI HATÁROZAT SZERINT EZENTUL KARÁT HELYETT GRAMMBAN SZÁMÍTJÁK A GYÉMÁNTOT. A nagy gyémánt konsernek együttese igazgatósági ülést tartottak és az ülésen beszámoltak a világ gyémántpiacának helyzetéről. Feltűnő módon növekedett a háború kitörése óta az ipari gyémánt fogyasztása, amit azzal magyaráznak, hogy a hadiiparban igen sok gyémánt van szüköség. A gyémántszindikátus elhatározta, hogy a karát számítását beszünteti és áttér a gyémánt értékelésére, illetve mérésre tekintetében a gramm számítására. Egy karát tudvalevően egy ötöd grammnak felel meg. A gramm ezüségét véglegesen a háború utáni időkben is fenntartják.

A kölni érsek maga is résztvett égő palotájának oltásában

Kölnből jelentik: A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A kölni dóm bombázásakor angol bombák felgyújtották az érseki palotát is és Josef Prings érsek maga is több órán át résztvett az oltási munkálatokban. Az érseki palotában különben három lelkész és két apáca vesztette életét a romok között, akik éppen szolgálatot teljesítettek a palotában. Az érseki palota oldalszárnyai is elpusztultak a foszforos-bombáktól, miután már előzőleg megrongálódtak a robbanóbombák hatása következtében.

Folyóirat-szemle

Megjelent a Városok Lapja

A Városok Lapja július hó 1-én megjelent száma vezetőhelyen Szent László király emlékeztetővel foglalkozik. Rámutat Széll Sándor dr. cikke Szent Lászlónak a magyar városok alapításában kifejtett sokoldalú munkásságára és körvonalazza a nagy király európai szerepét. A cikk különben hangot ad annak az általános óhajnak is, hogy Szent László napját emeljék nemzeti ünnepé és az ezzel kapcsolatos törvénytervezetet is ismerteti.

A lap többi cikke közül kiemelkedik Kertész Jánosnak az ungvári kárpátaljai tudományos társaság munkásságáról írott beszámolója. Egy érdekes cikk a városi tisztviselők társadalmi helyzetével foglalkozik és rámutat arra, hogy milyen fontossága van a városi tisztviselők testületi szellemének megerősödésére. A Városok Lapja ezeken kívül foglalkozik Szombathely jubileumi terveivel és azokkal az ünnepésekkel, amelyeket Kiskunfélegyháza fennállásának kétezéves évfordulója alkalmával tartott.

A városkép sorozatban Kaposvárt ismerteti az alkalommal Pechy Horváth Rezső. A képekkel is illusztrált cikk bizonyára érdeklődést fog kiváltani.

A lapot a megszokott gazdag rovatok egészítik ki és teszik teljessé. A Városok Lapja rovatból ez alkalommal két cikk is kiemelkedik. Az egyik Erdély speciális kérését tolmácsolja a rádióval szemben, a másik a magyar honi külföldi tudományos intézetekről nyújt áttekintést. A Mi Ujság a városokban? című rovatban egy beszámolót kapunk Kolozsvár közigazgatásáról és több apróbb ismertetést.

A japán-kínai háború

A hetedik év küszöbén címmel érdekes cikket közöl a Magyar Katonaujság a heti száma, ennek a hosszú harenak a céljáról és várható fejleményeiről. A minden héten gazdag szöveg- és képanyaggal megjelenő Magyar Katonaujság legújabb száma is méltán sorakozik fel az előbbiekhöz. Külön említést érdemel Inokai András százados: Irány: az ury-i hidfő című hangleírása. A tizenkétoldalas, színes képes mellékletes Magyar Katonaujság legújabb száma kapható mindenütt: ára 10 fillér.

**Pártoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

Rádió előtt szeretnék elintézni lovagias versenyüket a nagybányai cigányprimások

Véris sértette Dula János a hon urrens banda primását

A Magyar Tudósító jelenti: Régi időkre emlékeztető módon, csak kissé más körülmények között — a technika vívmányának kihasználásával — szeretné elintézni művészpárbajukat a nagybányai két cigányzenekar primása. Hosszú ideje folyik közöttük a háborúság: vajjon melyik az igazibb és nagyobb művész. Mint ilyenkor szokás, először a helyi lapban csatároztak az egymással szembekeült zenészek. Dula János primás volt a kihívó fél. Azt állította Hirkó Miklós primástársáról, hogy nincs zenei tudása és hogy nem méltó primási tisztségre. A művészi önérté-

ben megsértett Hirkó primás tiltakozott zenei tudásának kétségbevonása ellen, visszautasította a vádat és felszólította ellenfelét, hogy pártatlan közönség előtt Szatmáron, Kolozsváron vagy Budapesten zeneiskolai tanárok és neves primásokból álló bizottság előtt hajlandó versenyt muzsikálni Dula Jánossal. Legszívesebben Budapestre menne, hogy a közönség rádió útján is tudomásul szerezzen a verseny lefolyásáról. A verseny feltételei szerint az utazás és az ezzel kapcsolatos kiadásokat a verseny végén a vesztes köteles megtéríteni.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Dr. Hlatky Endre és dr. Soós István
 Budapest. Nagyvárad, július 5. Dr.
 Hlatky Endre főispán és dr. Soós István
 polgármester szombaton délután Buda-
 pestre utazott, ahol különböző miniszte-
 riumokban folytatnak tárgyalásokat a
 városi közigazgatás több, kiemelkedő
 fontosságú kérdésben. A főispán ma este
 érkezik vissza, míg a polgármester a
 budapesti út után valószínűleg egyenesen
 szabadságra megy. Szabadságidejét Ma-
 roshévízen tölti.

Személyi változások az Erdélyi Feren-
 ces Rendtartományban. Kolozsvárról je-
 lentik: A Szent István királyról nevezett
 erdélyi ferences rendtartomány tanácsa
 P. Boros Fortunát dr. tartományfőnök el-
 nököltével Kolozsváron július 1-3. nap-
 jain rendtartományi gyűlést tartott. A
 gyűlésen a következő személyi változások
 történtek: házfőnökök lettek: Kolozsvá-
 ron P. Szócs Dénes, Szatmárnémetiben
 P. Ambrus Kapisztrán János, Szamosuj-
 váron P. Kristó Modest, Széken P. Lo-
 kody Gergely, P. Sándor Krizosztom hely-
 ettes házfőnök lett Kolozsváron. Segéd-
 lelkészek lettek: P. Hegyi Péter Dénes,
 P. Nemeroczky Benno Kaplonyban, P.
 Fülöp Tamás Szatmárnémetiben, P. Nyisz-
 tor Nep. János Szárhegyen, P. Bojány
 Zsigmond Marosvásárhelyre, P. Mészár-
 os Dorothéusz Dére, P. Fodor László
 dr. és Angi Miksa Kolozsvárra, P. Tamás
 Filibert pedig Csíksomlyóra kapott be-
 osztást.

Nyári szabadság az ítéltáblán. Nagy-
 várad, július 5. A királyi ítéltáblán a
 mai nappal kezdődött a nyári bírósági
 szünet, amely nyolc hétig tart. Ez idő
 alatt csak kivételes esetekben lesznek
 tárgyalások a táblán.

Hét olasz tábornok magas kitüntetésé-
 ről. Rómából jelentik: (MTI) Az olasz király
 és császár Mussolini előterjesztésére hét
 olasz tábornoknak adományozta a Sa-
 voya katonarend Lovagkeresztjét, köztük
 Mottiolit dandártábornoknak, aki Buda-
 pesten volt katonai attasé, majd részt-
 vett a tuniszi hadműveletekben.

A KOLOZSVÁRI BORBÉLYOK IS
 INGYEN BOROTVÁLJAK A SEBE-
 SÜLT KATONÁKAT. A Magyar Tudó-
 sító jelenti: Több vidéki város borbély-
 és fodrászmestereinek példájára Koloze-
 vár fodrásziparosainak ipartestülete el-
 határozta, hogy a csapatkórházban ápol-
 t honvédeknek minden héten ellenszol-
 gáltatás nélkül rendelkezésére áll. Ez a
 határozat annyit jelent, hogy a kolozs-
 vári borbély- és fodrászmesterek min-
 den héten ingyen meborotválják a se-
 besült katonákat.

TIBETBEN JELENIK MEG A VI-
 LÁG LEGKISEBB PÉLDÁNYSZÁMÚ
 NAPILAPJA. Ázsiában van egy újság,
 amelyet csak 50 példányban nyomnak
 és mégis egy egész népet tájékoztat az
 eseményekről. Ezt a Tibetben megjele-
 nő napilapot csak a lámák (papok) kap-
 ják kézhez, minthogy maga a nép sem
 írni, sem olvasni nem tud. Az írástudók
 aztán mindennap közlik a lakossággal,
 hogy mi újság van a nagyvilágban és a
 szűkebb hazában. A hallgatók éppen
 olyan hittel fogadják el igaznak a láma
 híreit, mint máshol az újságolvasók láma-
 juk közleményeit.

Lőrincz Zsuzsa és mélykúti Horváth
 József esküvője. Kolozsvárról jelentik:
 Szombaton délelőtt 10 órakor tartották
 esküvőjüket a Mátyás király-téri Szent
 Mihály templomban Lőrincz Zsuzsa és
 Horváth József, a kolozsvári Nemzeti
 Színház tagja. A rokonszenves művész-
 párt Nagyvárad közönsége is jól ismeri.

Július hó 6-án, 7-én és 8-án a buda-
 pesti Nemzeti Színház együttese ven-
 dégszerepel a Szigligeti Színházban, ahol
 Dario Niccodemi világhírű vígjátékát, a
Tacsókó-t mutatják be. Mészáros Ági,
 Könyves Tóth Erzsé, Eöry Kató, Kovács
 Károly, Apáthy Imre és Pethes Sándor
 játézzák a Tacsókó főszerepeit. Jegyek
 már válthatók a színház elővételi pénz-
 tárnál.

FELHÍVÁS. Az Ipartestület vas- és
 fémipari szakosztálya felhívja azon tag-
 jai figyelmét, akik júniusban *faszenet* és
 ezeget igényeltek, hogy 9-ig bezárólag
 szakosztályi irodánkban az utalványt ve-
 gyék át, mert ellenkező esetben az utal-
 vány hatályát veszti. Ugyazintén a le-
 mezutalványok is átvehetők. A tagsági
 könyvet mindenki hozza magával. El-
 nökség.

Koszorúmegváltás. Az Olaszi Szeretet
 Egyesület Dáki Erzsébet Jozefa tartomá-
 nyi főnöknő elhunytá alkalmából 40 pen-
 gőt adományozott a Szent Vince intézet
 szegényei részére koszorúmegváltás cí-
 mén.

MEGÉPÜL KISKUNMAJSA—SZA-
 BADKA KÖZÖTT A VASUTI VONAL.
 Régi terv, hogy a kecskeméti gazdasági
 vasut vonalat Kiskunmajsától Szabad-
 káig meghosszabbítják. Ez a terv most
 a megvalósítás útjára lépett. A napok-
 ban tartották meg a kereskedelmi mi-
 nisztérium kiküldötteinek bevonásával
 a tervbevitel vonal közigazgatási bejárás-
 aát, melyet rövidesen nyomon követ az
 építkezés megindítása.

Éhhalál pusztít a hinduk között.
 Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német
 TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése
 szerint Pyari Sonkar Roy parlamenti tit-
 kár vasárnap este kijelentette, hogy Ori-
 sában több hindu halt éhen. Egy másik
 helyről 70 ember éhhalálát jelentik.

CSALÁDI VEREKEDÉS SÜLYOS
 KOVETKEZMÉNYE. Tegnap, családi
 verekedés színhelyére hívták sürgő-
 sen a mentőket. *Mészáros István*
 Alsó-Törkölymérő-utca 1. számú la-
 kos és felesége között családi ügyből
 kifolyólag szóváltás támadt. A férfi
 felindulásában feleségébe rugott. A
 rugás következtében az asszony sü-
 lyos vérzést kapott. Mire a mentők
 megérkeztek az asszony erős vérzést
 szenvedett. Beszállították a Bábakép-
 zőbe. A súlyos sérülést szenvedett
 asszony állapotában hétfőre javulás
 állott be, úgy hogy néhány napon be-
 lül elhagyhatja a kórházat.

FÜZFÁKÉREGBŐL SZÖNYEG —
 DÁNIABAN. Mint Kopenhágából jelen-
 tik, dán vegyészeknek sikerült a fűzfa
 kéregből szőnyeget előállítani. Az út a
 kéregtől a szőnyegig kissé hosszadalmas
 ugyan, mert csak különböző vegyi anya-
 gok hozzákeverése és tartós főzés után
 nyerhető a kéregből olyan kőcszerű
 anyag, amelyet szövőfonállá dolgoznak
 fel. Ebből készült aztán az új szőnyeg. A
 kísérlet mindenesetre érdekes fejtejt a
 textil-pótlanyagok utáni kutatásban.

APOLLO Filmszínház. Kedden utoljára:
 Páger Antal, Tóth Julia, Simor Erzsé, Rajnay Gábor
Dr. Kovács István
 Előadások kezdete mindennap: 5-5-7 órakor.

BELVÁROSI. Hétfőn utoljára:
Rács nélküli börtön
 Keddtől:
Megvédtem egy asszonyt
 Mezey M., Páger Antal, Lázár M., Ajtay

Az asszonyok filmje! A művészet filmje!
ALKALOM
 Főszereplők: Karády Katalin, Szilassy László
 Előadások kezdete mindennap 5-5 és 7/8 órakor a CASINO-ban.

Magyar nótadélután a honvédkórház udvarán

Az Erdélyi Párt réti körzete és a Sztáray-énekkar rendezte az ünnepséget

Nagyvárad, július 5. Felejthetetlen
 ünnepség színhelye volt tegnap délután
 a honvéd kórház udvara. Sebesültjeink
 szórakoztatására az Erdélyi Párt réti
 körzetének kultúr szakosztálya és a Sztá-
 ray Mihály énekkar magyar nótadélután
 rendezett. A hadikórház gyönyörűen
 parkírozott udvarán közel négyezáz se-
 besült vett részt az ünnepségen. Azok
 a sebesültek, akik nem jöhettek le, ab-
 lakot kinyitva hallgatták a szebbnél-
 szebb műsorszámokat. A sebesültek kö-
 zött ott láttuk az orvosok és ápolóknak
 egész sorát. A kivánsághangversenyre ér-
 kező dalosokat és muzikusokat *Gergely*
Kovács István tábori főlelkész fogadta.
 A zenekar élén ott láttuk *Biró László*
 karnagyot, míg a Sztáray-énekkar cso-
 portját *Soós András* karnagy vezette.
 Ott volt az Erdélyi Párt réti körzete-
 nek egész vezetősége.

önzetlenül áll minden nemes ügy szol-
 gálatában, a most előadott számokkal
 is a legteljesebb elismerést váltotta ki.
 Az énekkar számokat *Soós András* kar-
 nagy vezette, a Sztáray-énekkar kiváló
 vezetése mellett *Balázs- és Fráter*-dalo-
 kat adott elő nagy tetszés mellett. Ma-
 gán énekszámokat *Herman Jolán, Ba-*
kos Pálné zongorakísérete mellett, dr.
Kóky Károlyné zenekari kíséret mel-
 lett és *Nagy Lujza, Dézsi László* zong-
 orakísérete mellett adtak elő. Mindhá-
 rom énekest melegen ünnepelték sebe-
 sült honvédeink. *Bereczki Gizike* melo-
 drámát adott elő, míg *Biró Laci*ka Pe-
 töfi egyik szép költeményét szavalta.
 Mindkettőnek nagy volt a sikere. Az
 egyes számokat *Nosz Andor* konferálta
 be, állandó derűlegében tartva a hall-
 gatóságot. Minden megjelenését sok
 tapsal honorálták.

Az ünnepséget a zenekar a Himnusz-
 szal nyitotta meg, majd dr. *Szabó La-*
jos daloskerületi ügyvezető elnök *A ma-*
gyar nóta és a magyar muzsika címen
 mondotta el megnyitó beszédét.
 A nagy tetszéssel fogadott megnyitó
 után kezdetét vették a zenekari és ének-
 kari számok. A zenekar előbb *Kéler:*
Magyar vígjátéknyitányát, majd *Péchy:*
Keleti lakodalom műveket adta elő, az-
 után magyar dalokat játszott. A kiváló
 együttést *Biró László* karnagy vezényel-
 te. Ez a fiatal tehetséges karnagy, aki

Előadás végeztével *Gergely Kovács*
 István tábori főlelkész köszönte meg a
 ezerelőknak ezt a felejthetetlen dél-
 után. A magyar nótának és magyar
 muzsikának rendkívüli értékét méltatta
 és a legteljesebb elismerését fejezte ki
 azért az önzetlen kultúrtejesítményért,
 amit az Erdélyi Párt réti körzetének
 kultúr szakosztálya és a Sztáray Mihály
 énekkar már nem egy ízben nyújtott
 honvédeinknek.
 Az ünnepség a Szózat közös eléneklé-
 sével ért véget.

Három súlyos szerencsétlenség két nap alatt Nagyváradon

Nagyvárad, július 5. Az elmúlt két
 nap alatt három súlyos szerencsétlenség
 történt Nagyváradon. Szombaton
 délután a pályaudvar közelében az út-
 testen akart áthaladni *Malcz Kálmán*né
 nyíregyházi asszony, aki rokonai látog-
 tatására érkezett Nagyváradra. Amikor
 az asszony az út közepére ért, egy mo-
 torkerékpáros elütötte.

életveszélyesek.
 Vasárnap szintén két súlyosan sebe-
 sültet szállítottak a kórházba. Az
 egyik *Girdács Ferenc* kocsis, akit Iskola
 utca 7. szám alatti istállóban megrugott
 egy ló. A rugás következtében a szerenc-
 sétlen ember hallábanak térdkalácsa el-
 törött.

A szerencsétlenül járt asszonyt a köz-
 kórházba szállították, ahol megállapítot-
 ták, hogy a jobb lábszárcsontjának alsó
 részén súlyosan megsérült, ezenkívül bo-
 ka- és medencecsonttörést szenvedett.
 Az orvosi vizsgálat szerint *Malcz Kál-*
*mán*né sérülései súlyosak ugyan, de nem

Görbedi Sándor földművest munka-
 közben érte baleset. Kaszájával ugyanis
 jobb lábát véletlenül súlyosan megsebe-
 sítette.
Girdács Ferenc és *Görbedi Sándor*
 sérülései nem súlyosak s orvosi véle-
 mény szerint mindketten rövidesen el-
 hagyhatják a kórházat.

SZINHÁZ

További siker jegyében folynak az évzáró műkedvelői előadások

Az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság rendezésében sorozatosan tartott műkedvelői előadások fokozott érdeklődés mellett, teljességük előtt folytatódnak a Szigligeti Színházban. Szombaton este a nagyváradi Nemzeti Munkaközpont műkedvelői mutattak be Kedolányi János *Földindulás* című, nagyhatású színművét s bár a darab komoly próbára tette a műkedvelői gárda előadó készségét, az előadás mégis őszinte siker jegyében pergett le.

A szereplők közül elsősorban Hemly F. József nevét kell említenünk, akinek izes népi beszéde, és jól megformált alakítása több volt, mint műkedvelői teljesítmény.

A többi szereplők is lelkesen és eredményesen játszottak: *Juhász Annus, Vad Margit, Papp Ica, Csenedom Julia, Nagy Julia, Schmit Rózi, Varga Mária, László István, ifj. Varga Lajos, Csenedom Imre, Magyar József, Prizánt György, Borsi Imre, Jungel Zoltán és Szücs Lajos* egyaránt sok sikert könyvelhettek el.

Vasárnap délután a nagyváradi Ref. Kör műkedvelői mutatták be Bónyi Adorján *Egy kő senki* című vígjátékát szép sikerrel. Sajnos, a

közönség érthetetlenül nem tanusított kellő érdeklődést, ez azonban nem vette el a szereplők kedvét, mert igyekeztek bebizonyítani, hogy teljesen felkészülten állottak a színpadra.

A három kisasszony: *Tohsa Edit, Osváth Gizi és Huszka Magda* sikerre vitték a darabot.

Szintén szép siker mellett mutatták be vasárnap este Gárdonyi Géza *Bor* című falusi történetét a nagyváradi Római Katolikus Katalin-telepi Kultúrház műkedvelői. A szereplők: *Sz Rácz Juci, Boros Gyuláné, Akurátné Mimike, K. Bagdi Böske, Tuss Manci, Farkas Eszti, Balogh Lajos, R. Máthé Győző, ifj. Roppert Károly, Jrimi Sándor, Széll József, Szöllösi Imre, Kozma György, Fekete László, Magyar Gyula, ifj. Balogh Lajos, Lajos Ernő és Balogh Lajos* kivétel nélkül kitünően megállították a hegyüket. A rendezés Széles Gábor érdeme.

Az előadássorozat befejezéséül a Legényegylet műkedvelői Sik Sándor *István király* című tragédiáját adják elő hétfőn este. Minden valószínűség szerint, az előadás a szerző is megjelenik.

SPORT

Ötgólos vereséget szenvedett Kolozsvárott a vidéki válogatott Budapest—Vidék 5:0 (2:0)

Kolozsvár közönsége nem nagyon méltányolta a válogatott atraktívját, mert legfeljebb 8000 néző fáradt ki csak a stadionba.

Postosan 6 órakor Sággy játékezőtől a következőképpen álltak fel a csapatok:

Budapest: Tóth — Rudas, Szalai — Pázmándi, Sárosi III, Balogh II — Egressy, Sárosi dr, Szusza, Zsengellér, vitéz Surányi.

Vidék: Vécey — Szücs, Vass — Perényi, Debreceni, Lakat — Radnai, Kovács IV, Sárvári, Bodola, Tóth III.

A Vidék nappal szemben kezd. Mezőnyjáték után Lakat Tóth III-at küldi rohamra, Matyi Sárvárinak ad, ő hatalmas lövést ereszt meg, de Tóth Gy. a helyén van.

Ezután mindinkább kidomborodik Budapest egységesebb játéka. A 8 percben Sárosi III—Egressy—Szusza a labda utja, a center lövését Vécei fogja. Többet támadnak a pestiek. A vidékiek lefutásait a jobbszárny következetesen elrontja. A 15. percben Sárvári kapásból szökteti Tóth Matyit, a szélső átjátsszik balra, de Radnai ront a kitünő helyzetben.

A 24. percben esik az első gól. Kovács IV könnyelműen elengedi maga mellett Balogh II-t, aki Zsengellér elé játszik s a baloszkezőtől közelről a balsarokba lő. 1:0.

A 28. percben Bodola remek labdáját megint elrontja az egész kezdetleges futballt játszó jobbszárny.

A pestiek fölénye állandósul. A 32. percben Surányi hatalmas kapufát lő. A 39. percben pedig már úgy találja el a nagyszerű balszélső Sárosi III labdáját 20 méterről, hogy az most a jobb kapufáról védhetetlenül a balsarokba vágódik. 2:0. Sárosi dr lövése még az esemény és vége az első félidőnek.

Fordulás után sem változik a helyzet Budapest támad többet és sokkal veszélyesebben. A 6. percben azonban Vidéknek is van néhány veszélyes perce, amikor négy szöglettrugást ér el egymás után, igaz, hogy minden eredmény nélkül, mert a pesti védelem jól áll a lábán.

A 32. percben Sárosi Gyurka szökteti szépen Szuszt, a center néhány esel után 10 lépésről védhetetlen gólt ereszt a jobb alsó sarokba. 3:0. Egy perc múlva ismét gól születik. Most Zsengellért szökteti Sárosi dr. nagyszerű labdával és az összekötő is gólt lő a 11-es tájáról. 4:0.

Most már teljes Budapest fölény alakul ki s a 41. percben Sárosi dr—Szusza összjátéka után ismét Zsengellér eredményes. 5:0.

A gól után Perényi lest reklamál, a játékezőt leintí. Perényi legyint a kezével és Sággy kiállítja. A közönség méltatlankodik.

Mezőnyjátékkal ér véget a mérkőzés.

Szögletarány 11:8 (3:4) Vidék javára.

Törekvés ifj.—Boeskey ifj.
5:5 (3:1).

Játékező Ughy. A Törekvés a második félidőben visszaesett. Góllövők: Bakucz 3. Székely, Hajós 1—1, illetve Szüle 3, Varga 2.

NAC—Törekvés törpék 4:0 (3:0).
Játékező: Nagy II. Góllövők Gál, Nagy, Rirrer.

NAC ifj.—MÁV ifj. 4:0 (3:0).
Játékező: Nagy Ernő. Sokkal jobban játszottak a NAC ifjak és meg is érdemelték a győzelmet Góllövők: Gál, Sulytő, Serfőző, Bartha, Halász.

Budapest ifj. válogatott—Kolozsvár ifj. válogatott 8:2 (6:1).

Pécs válogatott—Ujvidék válogatott 5:2 (1:2).

DVSC—ETO 4:2 (2:2).

Beszékt—BVSC 5:2 (3:2).

Pályázatot hirdet a Leventék országos parancsnoka

A levente-kiképzéssel kapcsolatos irodalom fejlesztésére az írók ösztönzésére, valamint a leventeparancsnokok, leventeoktatók és ifjuzetők tudományos továbbképzés céljából, a Leventék Országos Parancsnoka meghatározott pályaművek jutalmazására 1943 évben összesen 3500 pengő jutalmat oszt szét.

A Levente Hírközpont jelentése szerint, a pályázat feltételei a következők:

1. A korszerű általános levente kiképzés célkitűzések az iskolánkívüli levente csapat szervezése, a vezetőképzés, a kiképzés anyaga, a kiképzés módszere. Pályadíj: 1000 P. Pályázhatnak: hivatásos tisztek (nyugdíjasok is) és az összes leventeparancsnokok.

2. A korszerű iskolai levente kiképzés, az iskolai leventecsapatok szervezése, foglalkozási ideje, kiképzési anyaga, a kiképzés módszere, az iskolai leventeparancsnoki rendszer. Pályadíj: 1000 P. Pályázhatnak: hivatásos tisztek, az összes iskolai leventeparancsnokok és az összes iskolai leventecsapatokhoz beosztott leventeoktatók.

3. A korszerű vezetőképzés, célkitűzések, szervezés, módszer és kiképzési anyag. Pályadíj: 1000 P. Pályázhatnak: hivatásos tisztek, az összes iskolánkívüli leventeparancsnokok és leventeoktatók.

4. A korszerű ifjuzetőképzés, a célkitűzések, szervezés, módszer és kiképzési anyag. Pályadíj: 500 P. Pályázhatnak: hivatásos tisztek, az összes ifjuzetők és az ifjuzetőképzés csapatoknak tagjai. A pályázatokat a honvédelmi minisztérium 40. osztályához kell beküldeni: jelzéssel ellátni. A dolgozatok terjedelme 25—30 írodai nagyságu gépirásos oldalnál több nem lehet. A beküldési határidő: november 1.

Szolgáltatás gyógszertárak:

V. CSOPORT:
KLEOPÁTRA gyógszertár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.
CSILLAG gyógszertár, Mussolinai-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.
MÁTÁS KIRÁLY gyógszertár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.
SZENT ANTAL gyógszertár, Garlicy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

APRÓHIRDETÉSEK

Állást nyec

Négy kádár segéd állandó munkára felvétetik. Francia-utca 22. 350

Ügyes mindenés főzőnőt jó fizetéssel azonnalra felveszek. Szent János-u. 28 349

Nagy bérházba gyermektelen házaspárt az asszony szakácsnő legyen, alkalmazni csak hosszú bizonyítványokkal 15-re. Szacsuy-utca 19. 348

PÉNZBESZEDŐT biztosítékkal keres nagyvállalat. Címet a Magyar Lapok kiadóhivatalába kér.

Gyakorlott tisztviselőt fivesz mentőállomás. 334

Adas-vétel

Tangóharmonika 120 basszusos eladó. Varga, Szent Anna-u. 33. 290

Kombinátszoba, konyha, rekamier eladó. Verő asztalos, Kapucinus-utca 11. 306

Megvételre keresek a hegyoldalán kisebb telket. Címetek a kiadóba kérek. 347

Angoraszórt, gubancot bármilyen mennyiségben veszek. Székely, Kapucinus-u. 11. szám. 346

Működés

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Nikotin, szappan, rézgálicpótló, levéltejtű ellen permet. — Szacsuy-u. 17, pincében. 268

Paragázzal poloskát, molyt, petéjt mindenből felelősséggel irtja. Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Könyvelést, könyvek felfektetését, vezetését, ellenőrzését, szervezését, adóvek helyességének felülvizsgálását szakszereiben és lelkiismeretesen intézi Tóth Gizella könyvelési irodája. Hlatky Endre-utca 3. II. em. 7. 257

Jó házikoszt kihordásra is kapható. Mátyás Étterem, Katolikus Kör. 258

Ingatlan

Eladó Toldon Bihar megyében 13, esetleg 17 hold búzatermő föld egy tagban. Érdeklődni lehet Bóna Józsefnél, Toldon.

Eladó külvárosban háromszor egy-szobás, konyhás téglaház nagy udvarral, fuvarosnak nagyon alkalmas 14 ezer pengőért. Özv. Tatiné, Szigligeti utca 12. Telefon 28—74. 309

Lakás

Lakáscsere! Kétszobás összkomfortos főútvonalon lévő lakásmat elcserelem: 2—3 szobás kintebb fekvő, különálló kertlakásért. „Azonnal” jellegre. 352

Műút mellett épült emeletes házban 1 és 2 szobás lakások kiadók. Építkezési költségek hozzájárulási igénylők előnyben. Ferenc-utca 23. 351

Oktatás

Egyetemi hallgató, polgárista fiúk — és lányok — javító vizsgára való előkészítést felelősséggel vállalja. Címet a kiadóba kér. 323

KIADOTULAJDONGS.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

78-és felelősségteljesítő: **Dr. Paál Árpád** cseleltető: **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda R-T

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépen Nagyvárad, Szigligeti Dezső-utca 5. szám

Postatakarékpénztári csekkiszámlánk száma: 72.301.